

ÎNDRUMĂTORUL

COMERTULUI COOPERATIV DE LIBRĂRIE-EDITURĂ ȘI ARTE GRAFICE

BIBL. UNIV. CLUJ-ȘEBU
Nr. 447 .....-1945
Exemplar legal

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CONDUCEREA FEDERAȚIEI

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: **René P. Râmniceanu**

Vice-Președinte: **Panaït Popovici**

Membrii {
V. V. Haneș
I. N. Ciolan
Gb. Vierescu
I. Negoescu
Th. Iacobescu
V. Ghenzul
I. Popescu-Mehedinți

BCU Cluj / Central University Library Cluj

COMISIUNEA CENZORILOR:

Cenzori activi {
Virgil Niculescu
H. Heksch
Mircea Bădescu

Cenzori supleanți {
N. Ciocănescu
I. Săndulescu
I. Mirca

Director: N. PERIANU, insp. g-ral detașat

Citiți și răspândiți:

„INDRUMATORUL” comerțului cooperativ de librărie, editură și arte grafice

---

Uniți-vă comenzile prin Federație. — Citiți și răspândiți cărțile din Editura Federației

„INDRUMĂTORUL”

COMERȚULUI COOPERATIV DE LIBRĂRIE, EDITURĂ ȘI ARTE GRAFICE

ORGAN AL FEDERAȚIEI NAȚIONALE COOPERATIVE DE LIBRĂRIE, EDITURĂ ȘI ARTE GRAFICE

Director responsabil: N PERIANU

PREMIZELE POLITICII NOASTRE COOPERATIVE

de RENÉ P. RĂMNICEANU

Președintele Federației Naționale
Cooperative de librărie, editură și
arte grafice

I.

ROLUL COOPERAȚIEI ÎN ECONOMIA ȚĂRII

Caracterul de Stat predominant agrar al țării noastre, neîncadrat în ordinea capitalistă decât în mod parțial și incomplet, impune ca preocupare esențială a politicii noastre economice, problema ridicării nivelului actual al agriculturii românești.

Consecințele progresului ce se va realiza pe țărîm agricol nu vor întârzia de altfel a fi resimțite și în celelalte sectoare ale economiei noastre, deoarece dezvoltarea agriculturii va duce în mod fatal la dezvoltarea industrializărilor agricole și chiar la acea a industriei în genere. Se poate deci spune că însăși dezvoltarea industriei românești e determinată de propășirea agriculturii.

Rezultatele urmărite nu pot fi însă atinse prin simplul joc al inițiativelor particulare.

Singură intervenția Statului în acest domeniu nu poate nici ea da roadele dorite.

Considerațiuni de ordin principial cât și de ordin practic, întemeiate pe experiența dela noi și de peste hotare, duc la concluzia că singurul instrument pe care se poate sprijini acțiunea pentru modernizarea agriculturii noastre este cooperativa.

Intr'adevăr, privind chestiunea din punct de vedere principial, trebuie să constatăm că formula cooperatistă oferă un sistem economic care atenuază consecințele sărace în rezultate ale economiei individualiste, fără a cădea în exagerațiunile colectivismului.

Din punct de vedere practic, observăm că organizația cooperatistă constituie singurul instrument existent în fapt ce poate fi folosit în scopul ridicării agriculturii noastre.

Dacă, într'adevăr, formula asocierii plugarilor e singura ce poate duce la scopurile urmărite, o rațiune de ordin practic înlătură orice soluție care ar tinde la crearea altor asociațiuni pe lângă sau în locul celor existente. Se impune așa dar folosirea în acțiunea ce urmează a se întreprinde a cooperativelor, organisme dintre care cele mai multe au o lungă durată de existență și care prin faptul răspândirii lor pe întreg cuprinsul țării au incontestabile posibilități de rodnică activitate.

Socotim în consecință că toate eforturile puterilor noastre publice trebuie să tindă la întărirea unităților cooperative, părăsindu-se tendința actuală de a se crea pe lângă acestea alte organizațiuni care prin forța lucrurilor vin în conflict de interese și de atribuțiuni cu cele dintâi.

Însăși economiștii, care nu pot fi socotiți ca apărători ai stărilor din cooperativa românească, ca de pildă defunctul Virgil Madgearu, au trebuit să recunoască că: „Crearea unor condițiuni favorabile pentru dezvoltarea cooperativei, cu ajutorul căreia

se mărește potențialul economiilor familiale țărănești izolate și se corectează tendința spre investițiuni țărănești individuale neproductive, este o condiție *sine qua non* pentru a se deschide calea intensificării agriculturii țărănești”.

Dacă principial toată lumea e de acord la noi că progresul economiei agricole e în funcție de dezvoltarea cooperativei, nu puțini sunt cei care socotesc că spre a se putea ajunge la țelurile urmărite, organizația noastră cooperatistă trebuie reorganizată în mod temeinic.

Așa de pildă în cunoscutul său raport, expertul danez D-I N. Gormsen socotește că „cooperativa română este un eșec” și că „concepția cooperativă este complet degenerată” la noi în țară.

Trecând peste exagerările pe care le cuprind generalizări de acest fel, pentru a putea stabili dacă și în ce mod urmează a se reorganiza cooperativa noastră, trebuie să studiem în mod atent nevoile cărora e chemată să le răspundă mișcarea cooperatistă, cât și mijloacele ce trebuiesc puse la dispoziția acestora pentru rezolvarea multiplelor probleme ce i se pun.

Reorganizarea cooperativei trebuie înlăturată ținându-se seama prin urmare de *obiectivele* acestei mișcări și de *mijloacele* ce-i trebuiesc puse la îndemână pentru a le putea atinge.

Obiectivul principal pe care trebuie să-l țintească politica noastră cooperatistă este acela al ridicării standardului de viață al săteanului.

Această esențială preocupare pe care trebuie să o urmărim în întreaga noastră acțiune ridică o întreită problemă de ordin: economic, sanitar, cultural.

Cooperativa trebuie să tindă la rezolvarea fiecăreia din aceste probleme.

1. PROBLEMA ECONOMICĂ

A) *Producția agricolă.* Pe țărîm economic cooperativa trebuie să ducă, în primul rând, la propășirea economiei agricole, la modernizarea agriculturii noastre.

Ea e menită să ofere plugarilor mijloace de cultură apropiate unor culturi intensive, cât și mijloace de valorificare avantajoasă a produselor pământului.

Pentru a se putea ajunge la o raționalizare a agriculturii, cooperativa va furniza agricultorilor instrumente de lucru ca: tractoare și mașini de tot felul, va contribui la îmbunătățirile funciare necesare ca: irigații, drenări, corectare a cursului apelor, indiguiri, etc.

Valorificarea produselor implică crearea de debusee interne și externe prin înființarea de industrii în legătură cu agricultura și de centre de export.

Problema valorificării e strâns legată de aceea a

unor magazine sătești, cât și de generalizarea vânzărilor în comun grație sistemului warantării produselor depuse în aceste magazine și în silozurile regionale.

Toate aceste obiective de ordin economic nu pot fi atinse decât prin înmulțirea cooperativelor de producție, atât de rare astăzi.

Se impune reorganizarea în acest scop a băncilor populare în sensul ca acestea să îndeplinească în viitor nu numai funcțiunea de cooperative de credit dar și pe aceea de cooperative de producție.

În loc de a se mărgini la procurarea creditelor, banca populară, care ar putea purta denumirea de cooperativă agricolă, ar procura membrilor ei nu numai credit, dar și semințe, îngrășăminte, ar achiziționa și exploata tractoarele și mașinile necesare unei culturi intensive a pământului. Astfel cooperativa va ara cu tractorul său loturile asociațiilor, va pune la dispoziția acestora uneltele pe care ei nu le pot achiziționa singuri.

Aceiași cooperativă agricolă va contribui, alături de organele administrative, la îmbunătățirile funciare necesare și va organiza valorificarea prin crearea centrelor de desfacere în interior și în afară.

B) *Comerțul cooperativ.* În ceiace privește comerțul cooperativ, acesta trebuie să fie într-o cât mai strânsă legătură cu cooperativa de producție.

În ultima vreme s'au adus de multe ori critici mișcării noastre cooperative pe considerațiunea că aceasta pune prea mult accentul pe cooperativa de consum, neglijând celelalte probleme mai importante poate care se cer rezolvate.

Trebuie să mărturisim că importanța pe care în aceste vremuri de război au luat-o aprovizionările cu mărfuri de tot felul, este în mare parte explicabilă.

Comerțul cooperativ nu trebuie însă să umbrească celelalte sectoare de activitate cooperatistă. Politica instituției noastre centrale trebuie să tindă în mod hotărât a pune accentul pe problema cooperativei agricole, deoarece o temeinică dezvoltare a cooperativei de consum e în funcție de dezvoltarea nivelului de viață al săteanului, la care nu se poate ajunge decât pe calea dezvoltării cooperativei de producție agricolă.

Populația dela țară nu va putea, într'adevăr, să furnizeze cooperativei de consum o serioasă clientelă, decât atunci când nevoile și posibilitățile ei vor fi de natură a o face să dispună de suficiente mijloace.

Problema aprovizionărilor este de altfel în strânsă legătură cu aceea a dezvoltării cooperativei de producție, atât agricolă cât și industrială, căci numai atunci când mărfurile distribuite vor fi exclusiv, sau aproape exclusiv, de proveniență cooperatistă, rolul cooperativei de consum va putea fi socotit atins.

În ziua în care producătorii vor avea suficiente mijloace de transport pentru a putea duce în marile centre de desfacere produsele lor, chestiunea aprovizionărilor se va rezolva dela sine, deoarece camionul care va duce de pildă ouă sau produse lactate la oraș, se va înapoia încărcat cu mărfurile trebuitoare țaranului.

Ținem să accentuăm, pe de altă parte, că date fiind eforturile guvernului pentru romanizarea comerțului, cooperativa de consum nu va trebui să activeze decât cu grija constantă de a nu stânjeni consolidarea întreprinderilor comerciale românești care se sbat cu atâtea dificultăți în vederea câștigării unor piețe, până mai ieri aproape complet străinate.

Aceasta nu înseamnă însă, bine înțeles, că nu se va căuta și în viitor, a se împiedeca, pe calea unei licite concurențe, specula la care s'ar putea deda anumiți negustori, fără însă a se încuraja anumite tendințe care ar putea face ca cooperativa

să alunece pe panta unor preocupări pur comerciale cu neglijarea producției agricole și a producției în general.

În această ordine de idei e locul să punem la punct chestiunea relațiilor dintre cooperatie și comerțul privat, spulberând anumite critici care nu pornesc de altfel dela negustorii serioși, ci din anume cercuri care văd în cooperatie, pe nedrept, o primejdie pentru interesele celor dintâi.

În realitate intervenția cooperativei nu contracarează munca cinstită a comerciantului, a cărui importanță în angrenajul economic al țării nu poate fi negată, ci sprijină chiar în măsura posibilului întreprinderile negustorești, în centrele înstrăinate de pildă unda lupta pe țărîm comercial e o adevărată luptă națională.

De aceea cooperativa de consum este și trebuie sprijinită în viitor mai ales în regiunile în care negoțul se găsește în genere în mâini neromânești.

Acțiunea cooperativei porneste într'adevăr dela ideea că dacă scopurile urmărite de aceasta sunt înainte de toate de ordin economic, ea trebuie să se realizeze printr'un instrument național românesc.

Aspectul de mișcare economică națională constituită, într'adevăr, trăsătura caracteristică a fizionomiei pe care o are și pe care trebuie să o păstreze cooperativa noastră.

C) *Industria cooperativă.* Pe lângă comerțul cooperativ, va trebui să avem într'un timp cât mai puțin îndepărtat și o industrie cooperativă. Industrie agricolă în primul rând, după care va urma desigur și o industrie ce nu e în legătură cu agricultura.

Începutul inițiat de Institutul Național al Cooperativei care a creat fabrici de marmeladă, uscătorii de fructe și de zarzavat, lăptării moderne și așa mai departe, nu trebuie să rămână fără urmări.

Din sectorul alimentar va trebui să se treacă și în alte sectoare, ca în cel al textilelor de pildă, topitoriilor de in și cânepă, exploatate de Institutul Cooperativei, trebuind cu vremea să le urmeze filaturi, apoi țesătorii. Fabrici de articole diverse necesare populației dela țară pot lua ființă cu ușurință, ele având dintru început deuseuri asigurate, grație importante rețele de cooperative de consum.

2. PROBLEMA SANITARĂ

În afară de această vastă activitate economică, cooperativa va avea să se preocupe totodată de îmbunătățirea stării sanitare a populației noastre rurale îndeosebi. În acest scop urmează a se iniția înființarea de cooperative sanitare de felul aceleia ce funcționează actualmente, cu frumoase rezultate, în com. Gârbova, jud. Sibiu. Înainte de război, în Jugoslavia se ajunsese în această privință la apreciable rezultate, care ne pot servi de pildă.

Cooperativa sanitară va avea să se ocupe de soarta sugarilor și de aceea a copiilor în genere, de problema alimentației săteanului, de igiena casei, de curățenia celor dela țară. Ea va proceda la înființarea de dispensare și băi publice, la cursuri de igienă și de bucătărie, pentru a nu schița decât sumar importanta activitate a acestor unități a căror înmulțire pe o scară cât mai mare răspunde unor nevoi imperios necesare.

Când numărul cooperativelor sanitare va fi suficient de însemnat, ele se vor federaliza, dând naștere unei Federații naționale a cooperativelor sanitare, menită să îndrumeze activitatea asociatelor ei, așa cum astăzi Federația Națională Cooperativă de librărie editură și arte grafice îndrumă și sprijină acțiunea cooperativelor asociate.

3. PROBLEMA CULTURALĂ

Această problemă prezintă pentru cooperatie două aspecte diferite.

În primul rând se pune chestiunea învățământului cooperativ, și în rândul al doilea, problema răspândirii cărții și a materialelor necesare școlilor, cu alte cuvinte problema comerțului de librărie și a ceea ce tipăririi pe o mare scară, nu numai de lucrări cu caracter științific și de propagandă cooperatistă, dar și a materialelor necesare cooperativelor.

În ceea ce privește învățământul cooperativ, primul cuvânt trebuie să-l spună Institutul Național al Cooperației.

Fixarea unei doctrine cooperatiste românești trebuie să constituie preocuparea esențială a Institutului, căruia îi incumbă greua sarcină de îndrumător al întregii mișcări cooperatiste din țară.

Fără îndreptările pe care nu le poate da decât învățământul, a cărei menire este sintetizarea datelor culese din experiența unităților noastre, mișcarea ar fi condamnată să băjbăiască în căutarea unor soluțiuni empirice, fără orizontul pe care numai cercetarea științifică îl poate oferi.

Acțiunile noastre pe tărîmul cooperației trebuie să fie călăuzite de principii a căror formulare nu va fi cu puțință decât după o serioasă cercetare, întemeiată pe învățămintele realităților noastre cooperatiste românești. Elaborate în acest chip în vastul laborator experimental pe care îl oferă viața de toate zilele cu multiplele și mereu reînoitele nevoi ale satelor și târgurilor noastre, aceste principii nu au nimic comun cu normele create în birouri, după pilde străine, fără contingente cu realitățile românești.

Școala superioară cooperatistă, care trebuie să facă obiectul unor continue perfecționări și unor permanente atențiuni din partea Institutului, e menită să pună bazele științifice ale doctrinei cooperatiste române, determinând locul precis al Cooperației în cadrul organizației economice românești.

În acest chip, toate intervențiile de mâine pe tărîmul cooperatist, atât de ordin legislativ, cât și de ordin practic, vor trebui să urmeze firul roșu al unei bine încheiate politici cooperatiste, rezultată din cercetarea științifică a necesităților și a soluțiilor practice pe care ele le comportă, în locul măsurilor luate la întâmplare după experiențe străine, neconcludente pentru noi și după legi neadaptabile stărilor din țara noastră.

În ceea ce privește problema răspândirii cărții, aceea a librăriilor și a tipografiilor cooperatiste, chestiunea a fost abordată pentru prima oară în stil mai mare prin crearea Federației Naționale Cooperative de librărie, editură și arte grafice, a cărei acțiune pornită în 1940 constituie un început plin de promisiuni în lupta pe care cooperația o are de dus pe acest tărîm.

Răspândirea cărții și a materialelor necesare școlilor, probleme de curând abordate de Cooperația noastră, trebuie să facă obiectul preocupărilor noastre principale, alături de obiectivele de ordin economic și sanitar, menite toate laolaltă să ducă la ridicarea standardului de viață a țaranului.

II.

PROBLEMA CREDITULUI AGRICOL

Difuzarea creditelor pentru agricultură presupune un instrument de distribuție pe care numai o vastă rețea de unități cooperative o poate oferi.

Nici băncile capitaliste, nici instituțiile specializate de credit agricol nu sunt în măsură să rezolve această problemă, atât din pricină că ele neposedând o rețea suficient de răspândită de centre de distribuție a creditelor, nu pot păstra un contact direct cu populația satelor, cât și din cauza insuficienței mijloacelor lor financiare.

Organizația cooperativă oferă în schimb, cu

miile ei de unități de credit, cunoscute sub denumirea de bănci populare, o întinsă și extrem de răspândită rețea de instituțiuni bancare la imediată îndemână a plugarilor.

În această situațiune crearea unor instituții de credit cu caracter capitalist, alături de băncile populare, în vederea acordării de credite agricole, nu ar putea duce la rezultate însemnate, deoarece cele câteva bănci care ar putea lua ființă, s'ar găsi într-o situație de vădită inferioritate, prin numărul lor redus, față de băncile populare răspândite pe tot cuprinsul țării, până în inima satelor celor mai îndepărtate.

Puterea financiară a băncilor populare rezultă din examinarea sumară a cifrelor de mai jos:

Înainte de conversiunea datoriilor agricole din cele 7,2 miliarde lei la cât se ridicau fondurile celor 5200 bănci populare cu peste 1.100.000 membrii, aproape jumătate (48%) reprezentau fonduri proprii în timp ce fondurile proprii ale celor 1047 bănci capitaliste nu reprezentau înainte de criza din 1931 decât 19% din cele 86 miliarde lei, la cât se ridicau mijloacele lor financiare.

Imprumuturile acordate de băncile populare se ridicau în acea epocă a 7 miliarde lei.

Acțiunea de difuzare a creditelor agricole nu va putea să nu folosească, așa dar, vastul instrument de credit pe care-l constituie băncile populare care au știut și putut atrage la un moment dat aproximativ 3,5 miliarde lei, din banul agonisit de mica agricultură.

Acordarea creditelor agricole individuale și colective va avea următoarele obiective:

1. Sprijinirea micilor agricultori în vederea achiziționării de inventar viu și mort, semințe, etc. cât și în vederea unor investiții individuale.

2. Încurajarea creării și consolidării cooperativelor de producători agricoli în vederea unei cât mai accentuate raționalizării a agriculturii prin:

a) culturi în comun, cu respectarea hotarelor fiecărei proprietăți, spre a se înlătura inconvenientele de atâtea ori semnalate ale micilor culturi agricole;

b) procurarea în comun de unelte și mașini;

c) procurarea în comun de semințe selecționate, îngrășăminte, etc.

Problema creditelor agricole nu-și va putea găsi o comlectă deslegare atât timp cât cambia va fi unicul instrument de credit pus la îndemâna plugarului.

Într'adevăr generalizarea practicei warrantului pe bază de gaj de produse agricole depozitate în magazii sătești sau în silozurile regionale, ar permite prin mobilizarea warrantelor, crearea unor însemnate mijloace financiare la dispoziția micii agriculturi.

Importanta rețea de silozuri construită de Stat, face cu puțință o încetățenire a warrantului ca instrument de credit, astăzi atât de puțin utilizat în practica noastră financiară.

Pe lângă creditul agricol propriu zis, cooperația trebuie să acorde atenția cuvenită creditului forestier, creditului viticol, creditului meșteșugăresc, creditului industrial, creditului comercial. În acțiunea pe care Institutul urmează să o desvolte din ce în ce mai mult în aceste scopuri, va trebui să se sprijine pe Federațiuni naționale specializate, de felul Federației viticole.

III.

REORGANIZAREA COOPERAȚIEI

Pentru a putea răspunde multiplelor probleme pe care e chemată să le rezolve, organizația noastră cooperatistă urmează a fi reorganizată, modificările ce-i trebuiesc aduse fiind dictate de experiența

celor câteva decenii de când a luat naștere la noi mișcarea cooperativă. Aceste modificări s'ar face în sensul observațiilor noastre de mai jos:

1. *Relațiunile cu Statul.* Născută din inițiative particulare izolate în ultimul deceniu al secolului trecut, sub înrăurirea ideilor din Occident, mișcarea cooperativă a făcut de timpuriu obiectul intervenției Statului, care prin legea băncilor populare din 1903, inspirată de Spirul Haret, a reglementat funcționarea unităților sub controlul autorității publice. Organizația centrală de îndrumare, control și finanțare a băncilor populare a fost încredințată de lege Creditului Agricol, având caracterul de instituție de Stat.

Mai târziu, în 1906, atribuțiunile acestei instituții, în ceea ce privește cooperativele, au trecut asupra Casei Centrale a Băncilor Populare și a Cooperativelor Sătești, funcționând pe lângă Ministerul de Finanțe.

În 1918 intervine o nouă modificare, înființându-se Casa Centrală a Cooperăției și Improprietăririi sătenilor, instituție ce funcționa pe lângă Ministerul Agriculturii și Domeniilor, având cinci secțiuni, dintre care trei aveau rolul de organisme de conducere a mișcării cooperative și anume: Centrala Băncilor Populare, Centrala Cooperativelor Sătești de producție și consum și în sfârșit Centrala Obștiilor sătești și a exploatărilor agricole.

În provinciile subjugate aspirațiile naționale românești nu-și puteau găsi locul în cadrul unor organizațiuni de Stat potrivnice oricăror încercări de organizare a românilor. Ca urmare lumea românească de peste vechile hotare nu s'a putut încadra în mișcarea cooperatistă, refuzând înfeodarea în organizațiuni care n'aveau nimic comun cu aspirațiile românești. Aceste constatări își au importanța lor pentru judecarea țelurilor pe care le-a urmărit și continuă să le urmărească lumea noastră cooperativă.

Preocuparea de interesul național, mai presus de orice alte interese de ordin material, caracterizează chiar dela începuturile ei mișcarea noastră cooperativă. În timp ce în alte țări cooperăția s'a pus în slujba unor mișcări politice de stânga, nuanțându-se ca un curent ce tindea la întronarea unei ordine socialiste, alături de partidele marxiste și de sindicatele muncitorești, la noi cooperăția se caracterizează din primul moment ca un instrument național românesc de luptă economică, tinzând nu numai la promovarea intereselor materiale, ci și la promovarea intereselor naționale ale păturilor mari ale populației dela sate și orașe.

În provinciile unite, legile rămase de pe urma stăpânirilor străine au fost abrogate, mai întâi în 1920, în fostele provincii care aparținuseră monarhiei austro-ungare, iar mai apoi, în 1923, în Basarabia, extinzându-se astfel pe întreg cuprinsul țării dispozițiile legii din 1903, care cu diferitele ei modificări ulterioare, survenite în cursul timpului, a constituit cadrul legal al mișcării cooperative în România până la intrarea în vigoare a Codului Cooperăției din 1928.

Această lege se caracterizează prin încadrarea mișcării cooperative în organizația noastră de Stat.

Pentru a putea să apreciem la justa valoare efectele acestui intervenționism, care a dat naștere la atâtea discuții în lumea noastră cooperatistă, va trebui să constatăm că în sfertul de veac cât a durat legea din 1903 se disting net două perioade.

Cea dintâi care s'a sfârșit la încheierea războiului din 1918, se caracterizează printr'o stare de înflorire a unităților cooperative, printr'un progres constant al mișcării. Această perioadă e fără îndoială epoca de glorie a cooperăției în vechiul regat, epoca înfăptuirilor care au făcut din cooperăție o realitate socială și economică de netăgăduit.

Cea de-a doua perioadă de aplicațiune a legii

din 1903 cuprinde primul deceniu de după războiul mondial.

Roadele îmbucurătoare pe care le-am semnalat în epoca dinaintea războiului, încetează aproape cu desăvârșire. În perioada aceea de stratificare, de așezare a unei societăți care avea să-și găsească rosturile în cadrele mărite ale țării întregite, în care totul trebuia plămădit din nou, după limpezirea apelor turburate de prefacerile mari cărora era supusă națiunea românească, criza de ordin moral prin care am trecut, nu putea să nu atingă și cooperăția.

Supusă influențelor politice, încăpută pe mâinile elementelor care în epocile de prefaceri ca cele pe care le-am trăit își fac apariția în societățile turburate ca aceea de după războiul trecut, cooperăția a încetat de a mai răspunde rolului la care era chemată, a încetat de a mai reprezenta instrumentul de promovare a unor interese pur economice, a păturilor de jos în deosebi, dela sate și orașe.

Tendențele către autonomie a mișcării cooperative se explică prin faptul că rețele de care suferea cooperăția au fost atribuite legii din 1903 care consacra sistemul intervenționismului de Stat. În consecință s'a crezut că prin legiferarea autonomiei se va scoate cooperăția de sub influența politicului.

Dacă ar fi să se facă cândva bilanțul rezultatelor date de legea din 1903, s'ar vedea în ce măsură intervenția Statului în treburile mișcării atunci când aceasta se sbătea în infinite dificultăți inerente începuturilor a fost binefăcătoare și în ce măsură aceasta a împiedecat fireasca dezvoltare a cooperăției românești.

La activul Statului va trebui să se înscrie atunci aspectul de instrument economic național pe care l-a luat mișcarea noastră, pusă — grație intervenției executivului — pe un făgaș cu adevărat românesc. S'a împiedecat astfel alunecarea pe panta unor curente politice socializante, așa cum s'a întâmplat în alte țări.

Tot la activul Statului vor trebui să se înregistreze foloasele și avantajile pe care le-a avut cooperăția, grație sprijinului puterilor publice.

În schimb și acesta e reversul medaliei, din pricina încadrării mișcării în ruajul de Stat s'a ajuns la o incontestabilă paralizare a inițiativelor particulare, la o adevărată birocrațizare a unei organizațiuni ce nu poate propăși decât în lupta dinamică care caracterizează economia privată.

Orice s'ar crede despre oportunitatea sau neoportunitatea intervenției Statului în treburile cooperăției în primele timpuri de dezvoltare a acesteia, ideea autonomiei a câștigat din ce în ce mai mult teren, ea fiind considerată în faza în care se găsește astăzi mișcarea, ca un postulat de care nu poate să nu țină seamă toți cei chemați a legifera un nou cadru organizației noastre cooperative.

Codul Cooperăției din 1928 mai întâi, legea din 1929 și cea din 1935 mai apoi, au ținut seama de tendințele mișcării, făcând pași importanți pe calea autonomizării.

Dacă modificarea adusă legii în 1938, odată cu desființarea centralelor înlocuite cu Institutul Național al Cooperăției, poate apărea, într'un anumit sens, ca o întoarcere spre sistemul intervenționismului de Stat, în realitate drepturile Ministerului ca organ tutelar al cooperăției sunt mai mult formale. Se impun în orice caz și în această privință anumite modificări.

În stadiul actual de dezvoltare a mișcării, acum când Institutul Național al Cooperăției, după patru ani de existență, a devenit un organ de conducere al mișcării cu o incontestabilă autoritate și cu largi puteri, se pot face noi pași pe calea autonomizării.

Dacă în 1938 lucrul nu a fost cu puțință, aceasta

se datorește faptului că în acel moment abea lua ființă organismul unic de conducere a cooperăției din întreaga țară, așa încât acesta spre a putea să-și îndeplinească rolul său, avea nevoie să-și sprijine autoritatea pe aceea a Ministerului tutejar.

Astăzi când lucrurile s'au schimbat în ceea ce privește relațiunile dintre Stat și mișcarea cooperativă, formula nu poate fi în nici-un caz aceea a unei cooperății dependentă de Stat, ci aceea a unei mișcări autonome lucrând într-o armonioasă colaborare cu puterile publice și sub controlul acestora.

Limitele intervenției Statului în cooperăție ar trebui să fie următoarele:

Nu apare ca oportună intervenția Statului în desemnarea membrilor consiliilor de administrație a cooperativelor. Asociații vor trebui să-și desemneze așa dar singuri pe administratorii unităților lor.

Deasemenea intervenția Statului în administrația Institutului Național al Cooperăției, nu trebuie să se exercite decât sub forma controlului, prin reprezentanții numiți în Consiliul de administrație și prin Comisarul guvernului.

În ceea ce privește cooperativele. Statul trebuie să se mărginească a veghea ca administrarea lor să fie efectuată conform legilor și în folosul asociațiilor, rezervându-și dreptul de a aplica sancțiuni legale în contra acelor care ar activa contra legilor, precum și în contra acelor care ar urmări prin activitatea lor alte scopuri decât acele prevăzute de Statute.

2. *Problema controlului și a îndrumării.* Problema controlului preventiv și represiv în cooperăție, cât și aceea a îndrumării unităților în acțiunea pentru care au fost create, sunt poate cele mai delicate și mai greu de rezolvat din toate problemele ce se pun în cooperăție. Lucrul se explică dela sine dacă ne gândim că înainte de ciuntirea granițelor noastre firești, ființau în România aproximativ 8.000 de unități.

Până în prezent trebuie să recunoaștem că nu s'a putut înfăptui încă un control preventiv care să facă cât mai rar necesară recurgerea la controlul represiv.

Nici controlul prin organe de Stat, nici sistemul autocontrolului prin Uniunile de cooperative, nu a dat roadele dorite.

E drept că acțiunea Institutului pentru o desăvârșire a controlului și a propagandei a fost în mare parte stânjenită din pricina concentrărilor mai întâi, a mobilizărilor pe urmă, a unui mare număr de controlori și inspectori, așa încât rezultatele atinse sunt departe de ceea ce s'a intenționat a se realiza în această direcție.

Nu e mai puțin adevărat însă că chiar atunci când aparatul de control, descompletat astăzi din pricina stării de război în care ne aflăm, va fi în întregime la dispoziția Institutului, nu se va putea ajunge la o complectă rezolvare a problemei, atât timp cât controlul și îndrumarea vor fi lăsate exclusiv în sarcina instituției centrale.

Ne pare indispensabil ca federalele județene să ia și ele parte la acțiunea de îndrumare și control a unităților afiliate lor.

În acest scop urmează a se impune prin lege federalelor obligațiunea de a controla și îndruma unitățile asociate, prin organe de control proprii, sub directă răspundere a conducătorilor federalelor:

În acest chip se va asigura un contact mai strâns decât cel existent astăzi între unitățile de gradul I și cele de gradul II. Acestea din urmă vor deveni astfel adevăratele îndrumătoare ale celor dintâi, Institutul neputând păstra o legătură suficientă cu miile de unități din întreaga țară.

Federalele vor împlini astfel un rol din cele mai importante, care singur ar justifica existența acestor

unități, astăzi atât de criticate sub raportul rostului lor în mișcarea cooperativă.

3. *Cooperativele de gradul I.* Reforma cooperăției trebuie să pornească dela o cât mai sistematică organizare a rețelei de unități și pentru aceasta dela o cât mai strânsă legătură cu ele, prin organe de control pricepute. Se impune o atentă triere a cooperativelor, cu înlăturarea celor neviabile și sprijinirea celor care și-au dovedit dreptul la viață.

Organizarea rețelei trebuie complectată prin crearea de noi unități, acolo unde nevoia o cere. Opera aceasta de dezvoltare, de mărire a rețelei existente implică o foarte atentă cercetare a necesităților și mai ales a posibilităților locale spre a nu cădea în păcatul de altădată, când în focul unor entuziasme pripite se creiau unități după unități, lipsite de orice justificare, fără rădăcini în viața satelor sau orașelor noastre.

Trebuie să evităm erorile din trecut când inflația de unități camuflate, de ficțiuni lipsite de orice realitate, care ascundeau interese ce n'aveau nimic comun cu cooperăția, sub scutul unor avantagii legale create în cu totul alte scopuri, au dat cooperăției o fizionomie ce nu mai avea nici-o asemeniire cu aspectul pe care-l avusese în epoca frumoaselor începuturi de altă dată.

În scopul unei mai bune administrații, cooperativele existente urmează a fi reorganizate, după o prealabilă selecționare pășindu-se la o simplificare a aparatelor de conducere și totodată la o simplificare a statutelor lor.

S'ar prevedea ca sancțiuni pentru unitățile care ar refuza, într'un termen fixat, să adopte statutele tip ce se vor întocmi, neadmiterea acestora la avantajile legale, neadmiterea la beneficiul creditelor, etc.

S'a discutat dacă, pentru a se da o mai mare dezvoltare cooperăției, nu ar fi necesar a se legifera obligativitatea înscrierii în cooperative pentru anumite categorii de cetățeni, pentru plugari de pildă.

Nu credem că o asemenea obligațiune ar constitui o formulă fericită, deoarece s'ar răpi prin aceasta cooperăției caracterul ei de asociație liberă în vederea realizării unor scopuri comune.

Asocierea silită în unități cooperative ar crea în jurul mișcării o atmosferă de suspiciune, de neîncredere care n'ar putea duce decât la rezultate contrare acelorora urmărite prin legiferarea obligativității.

Înmulțirea numărului cooperativelor trebuie realizată pe altă cale și anume aceea a creării prin cooperăție a unor însemnate avantagii de care n'ar beneficia neoperatorii.

Fofoasele pe care cei înscriși, de pildă în cooperativele de producție, care vor avea la dispoziție pentru munca pământului tractoare, mașini de tot soiul, îngrășăminte, semințe selecționate, credite, vor atrage desigur un mare număr de plugari care se țin astăzi în afara mișcării, dar care în fața acestor perspective, se vor asocia în cooperative.

Spre a atrage un număr cât mai însemnat de agricultori, cooperăția nu va trebui în viitor să sprijine și să efectueze decât valorificarea produselor cooperativelor, renunțându-se la operațiuni de valorificare ca cele efectuate în trecut și care nu puteau intra în preocupările cooperăției. În acest mod acțiunea Institutului va reintra în adevăratul ei făgaș, evitându-se pe viitor criticile ce i se aduc de a se angaja în operațiuni ce depășesc activitatea cooperativă, așa cum accentuează în raportul său D-1 Gormsen, de pildă.

Stricta observare de către unități a principiilor cooperativiste trebuie să fie o condiție *sine qua non* a beneficierii de avantajile acordate de lege societăților încadrate în organizația cooperativă.

Institutul va trebui să dobândească prin lege dreptul de a lipsi de anumite sau de toate avanta-

giile legale, unitățile care n'ar respecta aceste principii.

Spre a se asigura aplicarea regulilor edictate de doctrina cooperativă, se vor prevedea în lege dispoziții categorice, ca de pildă, acel al obligativității primei de consum și a primei de muncă.

4. *Federalele.* Problema dacă în cazul reorganizării Cooperăției noastre trebuiesc sau nu menținute Federalele, a fost îndelung desbătută de cei ce se ocupă cu chestiunile cooperative.

Se reproșează în genăre unităților de gradul al II-lea, faptul că acestea printr'o adevărată denaturare a menirii lor, în loc de a sprijini și îndruma activitatea unităților asociate, le stânjenesc de multe ori în acțiunea lor, ajungându-se la o adevărată concurență, uneori, între federale și unitățile de primul grad.

Este dela sine înțeles că federalele, create în vederea susținerii acțiunii cooperative de gradul I, nu trebuie să alunecă pe panta unor preocupări pur comerciale. Altfel însăși rațiunea lor de existență dispăre.

Federalele nu vor trebui să activeze în viitor pe tărîmul comercial decât în scopul aprovizionării cooperative de consum, ca magazine de desfacere „en gros”.

Dacă îndrumarea federalelor pe calea arătată, se impune în scopul unei reale reorganizări a cooperativei noastre, desființarea lor mai cu seamă în împrejurările actuale, ar fi, credem, o greșeală.

Intr'adevăr dacă se socotește că actualmente sprijinul pe care unitățile îl găsesc în federale este aproape inexistent, în orice caz insuficient, consecința logică nu poate fi aceea a măsurii suprimării acestui prea slab sprijin, ci aceea a întăririi lui printr'o serioasă reorganizare.

Viitoarea lege va trebui în orice caz să prevadă interdicția pentru federale de a efectua orice alte operațiuni în afară de acele care profită direct unităților asociate. Ele nu vor avea în consecință relațiuni de afaceri decât cu cooperativele asociate.

Acțiunea de control și îndrumare care, după cum am văzut, ar urma să fie impusă prin lege federalelor, va constitui una din principalele activități ale acestora.

5. *Federațiile naționale cooperative.* Institutul Național al Cooperăției având activități și preocupări extrem de variate, ni se pare indispensabil ca acesta să fie secondat în acțiunea sa de Federații naționale cooperative specializate, activând fiecare într'un anumit sector de activitate. Se ajunge pe această cale la o diviziune a muncii ale cărei foloase se înțeleg dela sine.

Federațiile trebuie să devină cu vremea adevărații piloni de rezistență pe care urmează să se sprijine în acțiunea sa, Institutul Național al Cooperăției.

Criticile aduse acestuia din pricina caracterului său centralist, ar rămâne astfel fără justificare, deoarece conlucrarea Institutului cu aceste Federații naționale ar înfățișa un sistem care ar realiza salvagardarea totodată a nevoii comandamentului unic, cât și aceea a diviziunii muncii și a activării pe ramuri de specialitate.

Pe lângă Federația Națională de librărie, editură și arte grafice și aceea a cooperativei viticole, vor trebui să ia ființă în viitor federații a cooperative de producție, a cooperative forestiere, a cooperative sanitare, a cooperative de consum și așa mai departe.

Regulatele obinute de cele două federații existente, constituiesc credem serioase experiențe care nu pot duce decât la continuarea unui sistem care a dat incontestabile roade.

6. *Institutul Național al Cooperăției.* Fuzionarea în 1938 a celor cinci centrale cooperative existente

până la acea dată devenise o necesitate imperioasă, determinată de nevoia de a se pune capăt neajunsurilor pe care le prezenta sistemul acțiunilor divergente ale organismelor desființate, sistem care a adus un rău serviciu ideii de autonomie, dezi-derat împărtășit de cea mai mare parte a lumii noastre cooperatiste.

Intr'adevăr, dacă autonomie înseamnă independență față de autoritatea publică, ea presupune o perfectă solidaritate cel puțin între organismele centrale de conducere a mișcării cooperative, în vederea conlucrării în scopurile comune pe care trebuie să le urmărească întreaga mișcare. Ori, în loc de această armonie care singură putea justifica mult așteptata autonomie, fostele centrale s'au izolat în acțiuni independente, fără legătură una cu cealaltă și deci fără putința de a se prezenta în afară, în raporturile cu autoritățile, cu unitățile cooperative, cu instituțiile de finanțare, în cap cu Banca Națională, cu lumea capitalistă, ca un tot organic reprezentând cooperația românească.

Nici un motiv de ordin teoretic sau practic nu împiedeca ca o singură instituție să îndeplinească funcțiunile tuturor centralelor existente mai înainte.

Institutul Național al Cooperăției care a luat ființă în 1938 trebuie să păstreze și mai departe caracterul unei instituții private.

În perioada de transformare a organizației actuale a cooperației în sensul și în scopurile arătate mai sus, nu socotim necesară o modificare a alcătuirii prezente a instituției noastre centrale cooperative.

Abea după ce, peste câțiva ani, modificările pe care le preconizăm, își vor fi dat roadele așteptate, se va putea aviza la o modificare a actualei organizații a Institutului.

Atunci se va modifica compoziția Consiliului de administrație în sensul ca fiecare din federațiile naționale să aibă reprezentantul său în forul de conducere al organului central cooperativ.

Fiecare sector mai important de activitate cooperatistă își va putea astfel spune cuvântul, prin reprezentantul său, în Consiliul Institutului.

Până atunci Institutul va trebui să-și continue activitatea în forma actuală, urmărind împlinirea programului schițat mai sus pentru atingerea obiectivelor principale în deosebi, pe care le-am trecut în revistă.

Când obligațiunile ce i-au fost impuse, din pricina împrejurărilor actuale datorate stării de războiu în care ne aflăm, cu privire la aprovizionarea țării, nu vor mai constitui principala sa preocupare, Institutul va trebui să pună din ce în ce mai puțin accentul pe latura comercială a activității sale, punându-se în primul rând în slujba agriculturii spre a deveni cel mai însemnat factor de ridicare a acestui esențial izvor de bogăție națională.

Trebuie să observăm totuși că criticile celor ce susțin că Institutul nu ar trebui să activeze decât într'o mică măsură pe tărîm comercial, lăsând în această privință drum liber unităților, apar nefondate dacă ținem seama de faptul că numai grație realizărilor în acest sector a instituției centrale, sunt posibilă acțiuni economice de oarecare anvergură în cadrul cooperației.

Ori, acestea nu sunt cu puțință decât prin acțiunea economică întreprinsă de Institut, acțiune ce trebuie dusă nu atât în propriul său folos, cât mai ales în acel al unităților.

Beneficiile realizate au ca scop printre altele și finanțarea viitoarelor operațiuni economice, în scopul de a se recurge cât mai puțin cu puțință la împrumutul de fonduri străine.

RENÉ P. RÂMNICEANU

Președintele Federației Naționale
Cooperative de librărie, editură și
arte grafice

CARTEA — BIBLIOTECA

de T. IACOBESCU

Pe străzile marelui oraș, neîncăpător astăzi pentru 1.000.000 de locuitori, aleargă lumea în goană febrilă pentru hrana de toate zilele. Nevoi mari a adus războiul, pe care nu l'am dorit, dar îl vom purta nu nestrămutată credință în victoria și în dreptatea neamului nostru.

Din înclăstarea cumplită a celor două lumi: a luminii și a întunerecului nu se poate să nu izbândească cea dintâiu!

E sufletul ce se ridică cu forțe imense din comoara adunată de milenii, năprasnic în încordarea lui, spre a distruge colosul inform și eterogen al viciului unit cu tot ce este bestial în om și n cuprinsurile lui.

Cine se mai poate îndoi de biruința binelui, dreptății și luminii?

Niciodată în tot cursul lumii — n'a stăruit și n'a stăpânit prea lungă vreme întunericul și nedreptatea.

Aceste zile de suferință vor trece, odată cu sfârșirea mașinii infernale, născocită de ideologia bolnavă a unor netrebniți conducători de popoare

Acolo departe, în cuprinsul unei lumi, inebunită de groază și înveninată de doctrina unor scelerați, merg steagurile ce poartă crucea, semnul credinței și vulturii, semn de voioșie.

Ostașii noștri, feciori ai plaiurilor cu linii blânde și senine, se întrec în fapte de vitejie, încât lumea întreagă îi privește cu admirație.

Ei sunt mânași de focul sacru al iubirii de pământul strămoșesc și încălziți de toată comoara de gândire cuprinsă în cartea românismului.

Ei se dăruiesc cu neînfricoșată putere de jertfă pentru asigurarea unei vieți de liniște și securitate celor ce urmează după dânșii.

Din isvorul curat al gândurilor și al iubirii pămânașe pentru Patrie, așternute pe file îngălbenite, s'au împărtășit eroii zilelor noastre, icoane vii pentru generațiile următoare.

S'ar părea că, mulțimea ce freamătă pe străzile marelui Capitale, e preocupată numai de grijile gospodăriei.

Cercetași însă librăriile și veți vedea cum se schimbă aproape săptămânal vitrinele, odată cu edițiile cărților tipărite.

Bibliotecile sunt mai atent cercetate

E o tendință spre preocupări spirituale, e dorința de a pătrunde tainelile vieții, care nu prețuiește decât în clipa când a fost dăruită binelui obștesc.

E căutată cartea bună, prietenă a celor mulți, a celor ce sunt cuprinși de griji și îngenunchiați de liosuri materiale.

Se citește mult și hârtia se consumă fără răgaz,

iar lipsa ei produce suferința sufletelor dornice de hrana spirituală.

În focul aprins puternic al războiului, se făurește alt suflet, înconjurat de flacăra curată a idealului și a jertfei.

Cartea care ne-a mângâiat copilăria și ne-a stărnit entuziasmul adolescenței; cartea ce ne-a pregătit apoi pentru vârsta bărbăției, are astăzi un rost mai bine definit și o înrăurire mai puternică asupra sufletelor noastre.

Ne învață să cunoaștem mai bine viața și să prețuim opera uriașă a înaintașilor noștri.

Cartea păstrează tradițiile neamului, scump tezaur, ce nu poate fi schimbat cu nimic pe lume.

Poate fi cel mai apropiat prieten al omului, după cum poate fi și cel mai neîmăcat dușman.

Să ne apropiem cu entuziasm de minunata creație, care păstrează în forme variate comoara sufletului omenesc și misterele naturii.

Să culegem din nesfârșitele grădini ale slovelor tipărite florile ce vor împodobi cugetele și sufletele noastre.

Dacă nu s'ar fi păstrat în rafturile de bibliotecă această comoară a spiritului, cât de săracă ar fi lumea și cât de sărbădă viața noastră!

Pe deasupra tuturor patimilor ce-au învrăjbit popoarele, a plutit veșnic flamura senină a păcii și a înfrățirii, isvorată din tezaurul imens al spiritualității umane.

Avem datoria să ne îngrijim spre a da mulțimilor, satisfacția clipelor de fericire sufletească, tipărind cartea bună, care să cuprindă tot ce a produs mai înălțător cugetul românesc.

Așezământul nostru, Federația Cooperativelor de tipografie are datoria să răspândească în milioane de volume tot ce s'a scris de marii noștri gânditori și de înflăcărații iubitori ai pământului românesc.

Să se retipărească Eminescu și Alecsandri, Caragiale și Slavici, Coșbuc și Goga, Bălcescu și Cogălniceanu.

Să se răspândească larg paginile marelui profet al neamului, Nicolae Iorğa.

Nu pot rămâne gândurile și simțirea lui închise numai în câteva mii de volume, editate cu sacrificii mari în vremea când tipografia din Vălenii de Munte era isvorul de apă vie al nației.

Cu orice sacrificii să răspândim în lumea cititorilor noștri, tocmai în zilele acestea de înfrigurată așteptare a împlinirii ideilor naționale, cartea sufletului și gândului românesc

T. Iacobescu

Ș T I R I

Federalele și cooperativele care au nevoie de registre și imprimate, să ne trimită neîntârziat comenzile lor, cunoscând că mai avem în depozit o cantitate din registrele confecționate din hârtie veche care nu suge.

Afară de aceasta lipsa de hârtie și greutatea procurării ei, vă îndeamnă a vă face rezervele necesare.

Federația noastră a cumpărat o importantă instalație de tipografie, care execută orice lucrări necesare mișcării cooperatiste.

Cooperativele care au nevoie de registre, imprimate, broșuri, reviste, etc. se pot adresa tipografiei str. Blănari 20.

Execuția lucrărilor este ireproșabilă iar prețurile foarte convenabile.

T A B L O U L

Unităților cooperative, înscrise în Federația Națională Cooperativă, care și-au sporit în anul 1942 capitalul subscris și vărsat.

(continuare din pag. 11-a)

Nr. crt.	DENUMIREA COOPERATIVEI	Comuna	Județul	Capitalul sporit	
				subscris	vărsat
58	Coop. „Forestiera“	Pitești	Argeș	5000	1373
59	„ „ „Tovărășia Argeșeană“	„	„	5000	1878
60	B-ca Coop. „Izbânda“	Filipertii	Brăila	5000	633
61	„ „ „Invingerea“	I. C. Brătianu	„	5000	5000
62	Coop. Total prin „Cooperatie“	Brăila	„	15000	6493
63	„ forest „Zărnești“	Zărnești	Brașov	5000	328
64	„ „ „Învățătorul Ialomitean“	Călărași	Ialomița	5000	316
65	„ „ „de asigurare „Vulturul“	București	Ilfov	25000	25000
66	„ „ „Avântul Solidarității“	„	„	25000	5000
67	„ „ „Turismul“	„	„	5000	1351
68	„ „ „Solidaritatea“	Tg. Mureș	Muscel	5000	550
69	B-ca Coop. „Muncitorul“	T. Severin	Mehedinți	5000	1392
70	Coop. „Albina“	Tarcău	Neamț	5000	1794
71	„ forest. „Ferdinand I“	Morsinești	Romanți	5000	1119
72	„ „ „Granița“	Teregova	Severin	3000	—
73	„ „ „Negovanul“	Sibiu	Sibiu	10000	3166
74	B-ca Coop. „a Învățătorilor“	„	„	5000	3733
75	Coop. „Alexandria“	Alexandria	Teleorman	5000	474
76	B-ca Coop. „Alex. Ghica“	„	„	5000	1087
77	„ „ „Spiru Haret“	T. Măgurele	„	4000	177
78	„ „ „Progresul“	Horezu	Vâlcea	5000	345
			Total =	157000	61149
Recapitulație					
	26 Federale			337000	244460
	28 Cooperative de librărie			821000	713239
	3 „ „ tipografie			15000	2018
	21 Diverse Coop. pe județe			157000	61149
	78 Total			1330000	1020866

TABLOUL Cooperativelor de librărie și tipografie înființate dela 1 Ianuarie 1942

Nr. crt.	DENUMIREA COOPERATIVEI	Comuna	Județul
1	Coop. „Doina“	Beiuș	Bihor
2	„ Consumul Românesc	Brăila	Brăila
3	„ Infrățirea	Brașov	Brașov
4	„ Infrățirea	Cahul	Cahul
5	Banca pop. Învățătorul	Cetatea Albă	Cetatea Albă
6	Coop. Soare Răsare	Chilia Nouă	Chilia Nouă
7	Banca pop. Inv. Dobrogean	Constanța	Constanța
8	Coop. Librăria Învățătorilor	Tg. Lipcani	Hotin
9	„ Unirea	Ismail	Ismail
10	„ Corpul Didactic	C. Lung	Muscel
11	„ Renașterea	Orhei	Orhei
12	„ Lupta	Soroca	Soroca
13	Voevodul Mihai	Tecuci	Tecuci
14	Coop. Victoria	Giurgiu	Vlașca
15	„ Lumina	Bacău	Bacău
16	Coop. Profesori Asociați	Chișinău	Lăpușna
17	„ Lumina	Pitești	Argeș

In depozitele noastre se găsesc în permanență Muzici de gură de fabricațiune renumite și frumos ambalate

	Prețul per Duz	Buc			buc.
1. Muzici de gură Zigeuner 453/24/20	1075	100	1. Păpuși Sora		652
2. „ „ „ Lili Nr. 1090/14	2286	220	2. „ „ Fată în casă		652
3. „ „ „ Kohy Noor 329	1755	160	3. „ „ Bucătăreasă		652
4. „ „ „ Perla 6352	2450	250	4. „ „ Piero		657
5. „ „ „ Alotria 907	2900	260	5. „ „ Marchiză		867
6. „ „ „ Tarantela 6812	845	80	6. „ „ Oriental		1.077
7. „ „ „ Animator 641/28	2135	220	7. „ „ Japoneză		1.197
8. „ „ „ Paradis	2450	250	8. „ „ Spaniolă		1.376
9. „ „ „ Saxofoane	420	40	9. „ „ 1/3 incasabile		1.510
			10. „ „ 1/2 „		1.510
			11. „ „ 1/1 „		3.190

Avem în curs de sosire păpuși incasabile și alte modele de jucării.

ROLUL FEDERAȚIEI NOASTRE

de V. GHENZUL

Federația Națională de librărie, editură și arte grafice în decursul scurtului timp de existența sa — a devenit o instituție importantă și ca întreprindere economică și ca rolul ce îl joacă în viața unităților de specialitate, astfel prezentând un răspuns practic la multiplele discuțiuni și rezerve cu care a fost primită nașterea Federației chiar dela început.

Cum însă, discuțiile continuă, din când în când să repetă, cum obiecțiunile mai continuie, unele din ele au venit chiar în mijlocul adunării generale a Federației, probabil vor mai veni, cum din altă parte succesul nu este ceva absolut, pot veni și greutăți și de nu pot cândva să nu vină — așa e firesc — este bine, ca în jurul acestei instituțiuni să creem o atmosferă limpede, să ne înțelegem asupra celor ce poate să dea cooperăției această și în ce condițiuni.

În rândurile de mai jos ne propunem a ne opri asupra unor laturi a chestiunii, rămânând ca alții să ridice și alte probleme, care și ele ar merita să le studiem și să ne fixăm părerile noastre asupra lor și pentru care paginile buletinului nostru vor fi puse la dispoziția celor ce înțeleg să contribuie la studierea lor.

În primul rând, chestiunea cea mai discutabilă este: dacă Federația este o emanație firească a cooperativelor de librărie și arte grafice, dacă ea a născut din nevoile reale ale acestora, dacă operațiunile unităților respective pot justifica organizarea unei centrale a lor în forma și cu cuantumul de operațiuni pe care ea ne prezintă astăzi?

Bine înțeles, la întrebarea pusă în felul acesta, în mod rigid, ar fi greu de dat un răspuns afirmativ categoric. Am putea spune numai, că din toate aceste elemente, *avem o parte iar o parte urmează a fi creată.*

Atunci, cineva ar putea spune: deci s'a anticipat cu organizarea Federației...

Da, s'a anticipat, spunem și noi, însă nu credem, că s'a făcut rău ceia ce s'a făcut și iată pentru care motive.

Din experiența îndelungată în cooperăția noastră a trebuit să constatăm, că majoritatea insucceselor cooperativelor de primul grad, în special celor de consum, se datorește faptului, că aceste lăsate pradă comerțului de gros, fără îndrumări tehnice, fără personal pregătit în comerțul lor, fără îndrumarea și susținerea unor organizațiuni centrale — erau înjghebări prea slabe, pentru a putea duce cu succes lupta ce o întreprindeau și cădeau sub loviturile ce li se dădeau din toate părțile.

Și atunci se creia un cerc vicios: unitățile slabe, cu operațiuni modeste, — nu puteau creia baze pentru magazine de gros, de care aveau nevoie, iară fără ajutorul, fără sprijinul acestora — soarta lor de asemenea era pecetluită. Și chiar atunci, când aceste unități luau o dezvoltare oarecare, își consolidau situația, ele totuși rămăneau tributare comerțului angrosist și în regulă generală nu puteau

ajunge la sursele directe de producție, la fabrici, la importatori.

În aceeași situație, se găseau acum trei ani acele circa zece cooperative de librărie și tipografie din capitalele de județe la noi, puține la număr, cu operațiuni modeste, cu mijloace în genere reduse — pentru a putea prezenta bază, solidă pentru un magazin propriu de gros și cu perspective de a rămâne cine știe câtă vreme în aceeași situație, fără putința de a-și consolida situația, de a prezenta o forță care se împune, fără posibilități de a ajunge la surse directe de producție și import.

Inițiativa născută în cadrul I.N.C., realizată cu participarea unor elemente din conducerea acestuia de atunci, cât și a unor cooperatori ce au activat în acest domeniu și ajutată materialmente de I.N.C., pusă în aplicare într'un moment foarte favorabil: măsurile de naționalizare a comerțului; creșterea continuie a prețurilor, greutățile în producție — împreunate cu munca unui grup de conducători și funcționari — ne-a dat ceea ce este Federația Națională de astăzi: un magazin de gros în branșă, cu legături largi pe piață, cu mai multe fabrici, cu străinătatea, cu începuturi de a porni și o producție cooperatistă de specialitate.

Prin urmare — o încercare, poate nu tocmai conformă cu ortodoxismul cooperatist, însă o încercare reușită de a eși din cercul vicios de care am vorbit la început.

Însă, din primele momente, Federația a pornit lupta pentru consolidarea bazei sale, luând inițiativa de a înființa în toate județele din țară unități de specialitate, tinzând să aibă în fiecare județ un punct de rezim, să devină cu bună seamă o Federație Națională, să aprovizioneze *intreaga țară*. Între timp a și reușit să ajute înființarea a 38 unități județene și astăzi numai în 14 județe nu sunt cooperative speciale.

Însă, și în aceste Federația a căutat fie prin unitățile de caracter general, fie prin Federale — înființând secții de librărie — să le aprovizioneze ea, încât astăzi nu există măcar un județ, care să nu fie servit de Federație.

Pe lângă baza această principală Federația a înțeles să devină furnizoarea cooperăției de cele necesare în branșa dată, organizând aprovizionarea lor cu registre și cele necesare birourilor lor, obținând sprijinul sutelor de unități, cari s'au asociat și au vărsat capitaluri importante.

Viitorul va arăta cum și când județele vor concentra toate operațiunile lor în jurul cooperativelor din capitala județeană, lucrul pe care Federația îl va încuraja cu tot ce-i va sta în putere, ea având tot interesul să-și micșoreze numărul clienților, făcându-i însă mari și consolidați economicște.

Prin urmare, în felul acesta se realizează cu încetul și dezideratul cooperatist în ceea ce privește forma.

Însă, rămâne în picioare în toată importanța ei problema cealaltă a *fondului*, adică consolidarea economică cum a federației, așa și unităților jude-

țene, transformarea lor în întreprinderi tari, cu capitaluri proprii suficiente, cu organizarea tehnică și administrativă cel puțin la nivelul celor particulare bine conduse, cu o clientelă permanentă și cooperatizată, cu vânzători bine pregătiți și cunosători, cu producția proprie de tot ce se poate produce în domeniul de librărie, papetărie etc.

Ori, în acest domeniu este de făcut așa de mult, obligațiunile conducătorilor de jos până sus sunt atât de importante, unele din ele sunt și de caracter urgent, — încât toți cei cari au grija viitorului, a comerțului cooperatist în această branșă, ar avea datoria să se gândească serios la ceea ce au de făcut aici.

Pentru că, fără această consolidare a tuturor componentelor Federației, fără întărirea lor, fără o bună organizare — succesele de astăzi nu pot fi sigure, nu ne pot garanta succesul și în zilele grele, care pot veni.

Despre acestea toate ar urma să vorbim în paginile Buletinului, în Consiliile noastre, să precizăm măsurile de luat și să le luăm.

Repetăm, în linii generale ele sunt:

Formarea de capitaluri proprii mari;

Transformarea clientelei — cumpărătorilor în asociați;

Organizarea tehnică ireproșabilă;

Stabilirea legăturilor cât se poate mai strânse între Federație și unități;

Disciplinarea acestor relații și efectuarea ireproșabilă a obligațiunilor reciproce.

Fără lupta pentru realizarea tuturor celor de mai sus — nu se va putea vorbi de forța cooperăției de librărie și rolul Federației este tocmai de a face tot ce-i stă în putință pentru realizări maxime în toate direcțiile indicate.

Cum și în ce fel — va putea face acest lucru — vom reveni altă dată.

V. GHENZUL

BILANȚUL SOCIETĂȚILOR COOPERATIVE

de N. PERIANU
Inspector General I. N. C.

Codul de comerț și legea pentru organizarea cooperăției prevăd obligațiunea pentru societățile cooperative, de a-și încheia la sfârșitul fiecărui an bilanțul și contul de profit și pierdere.

Această lucrare urmează să fie întocmită cu cea mai mare atențiune, bilanțul fiind unul din actele contabile de cea mai mare importanță. În fiecare an, în coloanele diverselor reviste cooperatiste, am sfătuit pe contabilii unităților cooperatiste asupra întocmirii acestei lucrări, arătând ca ea să se facă la timp și după normele impuse de legile în vigoare.

Acest lucru este cu atât mai mult cerut astăzi, avându-se în vedere starea creată de împrejurările războiului, care au adus înmulțirea operațiunilor cooperativelor, iar personalul în majoritate concentrat.

Pentru ca această lucrare să fie mult ușurată se impune ca în cursul lunii Decembrie a. c., să se facă un control amănunțit al tuturor conturilor și să se verifice valorile aflate în cassa de fier a cooperativei.

Contabilul care poartă toată răspunderea ținerii contabilității, este ținut conform uzului în cooperăție, să-și procure dela Federală din capitala județului, registrul inventar bilanț tip și toate formularele statistice cerute de Institutul Național al Cooperăției.

Registrul inventar bilanț să fie depus judecătoriei respective pentru numerotare, sigilare, parafare și semnare.

Concomitent cu îndeplinirea acestei formalități să se ceară dela diverșii creditori, furnizori etc., extrasele de cont care vor servi ca acte la verificarea exactității conturilor și ca piese de bilanț pentru evidența sumelor.

În seara zilei de 31 Decembrie, casierul este ținut să totalizeze registrele de casă — chitanțierul și bonul de plată — iar comisiunea cenzorilor să

verifice numerarul casei încheind pentru aceasta cuvenitul proces-verbal.

După aceasta va înregistra în jurnal și Carte Mare ultimele operațiuni și va extrage prima bilanță de verificare, care va servi ca bază la întocmirea borderourilor în justificarea valorilor din activ și a angajamentelor din pasiv.

Sumele acestor valori urmează să fie extrase după registrele cerute de legea pentru organizarea cooperăției și codul de comerț și verificate cu valorile aflătoare în cassa cooperativei și în depozitele acestora, gestionarii respectivi urmând a răspunde de averea ce li s'a încredințat.

Lucrurile deși repetate sunt cunoscute, însă în practică ele nu se prezintă așa după cum este impus și ar trebui să fie.

Multe din registrele cerute de legea cooperăției nu sunt ținute, sau sunt ținute global și acest lucru este cu atât mai mult constatat astăzi, când lipsa contabililor este atât de simțită.

Conducătorii cooperativelor sunt ținuți să ia măsurile necesare și să nu se abată dela obligațiunile cerute de lege.

Verificarea periodică a contabilității pe lângă că impune ținerii ei la zi, dar informează pe conducători și acest lucru face să se ia măsuri pentru buna conducere a cooperativelor.

Întocmirea deci a bilanțului și contului de profit și pierdere trebuie făcută la timp cu toată atențiunea și prevederea necesară, iar ținerea regulată a registrelor cerute de operațiunile fiecărei cooperative în parte, ușurează munca celor chemați să o îndeplinească.

Iar, odată cu aceasta, întocmirea cu exactitate a lucrărilor de statistică cerute de Institutul Național al Cooperăției, dă puțința conducătorilor mișcării să se informeze asupra mersului operațiunilor și rezultatele căpătate.

N. PERIANU

MANIFESTĂRI ȘI REALIZĂRI ÎNVĂȚĂTOREȘTI

În ziua de 22 Noembrie 1942, în Casa Învățătorilor din București (str. Sfinții Apostoli, 14) a avut loc adunarea generală statutară. Cu acest prilej s'a făcut o slujbă religioasă pentru inaugurarea *Policlínicei* dăruită învățătorimii de către d-nii miniștrii Ioan Petrovici și I. C. Petrescu.

Policlínica are mai multe secțiuni, bogat înzestrate cu instrumentele cele mai perfecționate și cu tot materialul medical necesar membrilor Asociației, care trec prin Capitală și sunt suferinzi.

Un vechiu deziderat al conducerii Asociației Generale a Învățătorilor a fost împlinit, datorită ajutorului prețios al d-nei dr. Virginia Șeicaru.

* * *

În aceeași zi, gruparea învățătorilor scriitori a deschis o expoziție în localul Ministerului Propagandei, cuprinzând tipărișurile învățătorilor tineri, precum și revistele învățătoarești, la care au colaborat frunțașii învățătorimii.

C. Dobrescu-Argeș, Petre Rădulescu, Ioan Adam, Ion Ciocârlan, Luca Paul, Th. Ionescu-Pășcani, Rădulescu-Codin, Dumitru Mihalache, Petre Ștefănescu-Dobromir, Neculai Stoleriu au trecut de mult în lumea veșniciei, lăsând comoară de gânduri și alese simțăminte celor ce i-au urmat și le-au continuat opera.

În cadrul unei manifestații sobre, d. Apostol D. Culea, președintele comisiei, aleasă de grupare a decernat următoarele premii:

Premiul oferit de Federația Națională a Cooperativelor de Librărie, Editură și Arte Grafice de lei 10.000 d-lui **Em Papazisu** învățător în Constanța, pentru opera în manuscris „*Liton Vodă*” (dramă în 4 acte), d-lui **Teofil Lianu** învățător în *Plaiul Cosmin-lui-Bucovina* pentru volumul de versuri „*Curcubeu peste fară*” și d-lui **George Popa** învățător din Me-

diaș, pentru volumul de versuri „*Întoarcerea spre legendă*”.

Premiul de consacrare al Grupării Învățătorilor scriitori (lei 6000) pentru poezie d-lui **Iosif Dumitrescu-Pietrari**, inv. din București.

Premiul Ion Ciocârlan (lei 5000) al asociației Putna, d-lui **M. Stamate**, inv. în București pentru romanul de război „*Moartea locotenentului Fulga*”.

Premiul Ministerului Culturii Naționale (lei 5000) s'a dat Preotului Gh. Dumitrescu, inv. Bistrița-Mehedinți pentru revista „*Isvorașul*”.

Premiul Coop. „*Școala Poporului*” (lei 8.000) s'a acordat d-lor: **Dorian Grozdan**, învățător în Timișoara pentru volumul de versuri „*Porți închise*” și **T. Castrîșanu**, inv. în București, literatură pentru copii și tineret.

Premiul Casei de Credit a Corpului Didactic (lei 5000) d-nelor: **Clemența Beșchea**, inv. Mărgineni-Buzău, pentru lucrarea „*Voinicii pământului*” (povestiri) și **Elvira Zamfirescu**, inv. Curtea de Argeș pentru cartea de povestiri „*Îrina Babei Călin*”.

Premiul Ed. „*Cugetarea*” (lei 10 000) d-lor: **B. Iordan**, inv. în București pentru romanul „*Pământul ispitelor (Delta)*” și **Octav Sargețiu**, inv. în București pentru volumul de versuri „*Cântec în singurătate*”.

Premiul „*Cec*”-ului (lei 20.000) s'a acordat d-lor: **Gb. Roiban**, inv. Turnu-Severin pentru volumul de versuri „*Peste Nistru, Bug, Crâm*”; **V. Copiluc** Cheatră învățător în Țara Moșilor pentru lucrarea „*Cartea Moșului*”; **D. Lambrino** inv. Iași pentru romanul „*Petrache Chițibuș*”; **Sabin Velican**, inv. Chișinău pentru activitate ziaristică; **V. Taban** inv. Vaslui pentru romanul „*În cântecul elicei*”.

Premiul asociației inv. din Banat (lei 5000) se acordă d-lui **Ion Damian**, inv. în Capitală pentru piesa de teatru „*Pupăza din teiu*”.

Ș T I R I

Cu ocazia Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou, urăm Cooperatorilor și tuturor celor ce ostensesc în ogorul Cooperației, multă sănătate, viață lungă și spor la muncă.

D-l **René Râmniceanu** Președintele Federației noastre, bine cunoscut în lumea financiară și Cooperatistă, a fost numit Director General al Casei de amortizare din Ministerul de Finanțe.

Aducem și pe această cale sincerile noastre felicitări.

Federația noastră dorind a intra în legătură de afaceri cu Cooperativele de consum din stațiunile balneare și climatice în vederea aprovizionărilor cu articole de librărie, papetărie, jucării și diferite alte confecțiuni de hârtie, piele, mușama etc, a trimis tuturor cooperativelor un apel cerând a ne comunica dacă sunt de acord pentru înființarea unei secțiuni de librărie, scop în care să ne înainteze formele de afiliere și comenzile pentru articolele de care au nevoie.

În cuprinsul acestui buletin se pot vedea o mică parte a articolelor de care dispunem spațiul neîngăduind-ne publicarea tuturor articolelor ce avem în depozit.

Cooperativele își pot trimite însă delegați lor pentru vizitarea depozitelor noastre din București Calea Călărași 67-69 și a stabili condițiunile de lucru.

Jucării din cele mai renumite fabrici din Germania, păpuși, articole pentru pomul de Crăciun, cadouri frumoase și ieftine, găsiți la magazinul de librărie a Federației noastre din București, str. Academiei Nr. 2.

Registrul inventar-bilanț pe 1942 este gata și se găsește spre vânzare:

În provincie la Federațiile județene sau la cooperativele de librărie.

În București pentru cooperativele din capitală, Județul Ilfov și comunele din județele limitrofe la magazinul nostru de librărie din str. Academiei Nr. 2.

Tot la aceste instituții se găsesc și alte formulare necesare închiderii bilanțului, între care, toate formulărele de statistică cerute de Institutul Național al Cooperației, pe care unitățile cooperative le pot primi de pe acum contra cost.

Cu ocazia ridicării acestui registru și imprimate cooperatiste se pot aproviziona dela librăriile din capitala județului și dela magazinul nostru de librărie, cu articolele de birou ce le sunt necesare.

În lipsa articolelor necesare, vă rugăm a vă adresa Federației noastre în București Calea Călărași 67-69 sau Str. Academiei 2

Institutul Național al Cooperației a comandat în Germania o cantitate importantă de hârtie de scris, concept și velind.

De îndată ce hârtia va sosi în țară, va fi pusă la dispoziția cooperativelor.

Raionul de cărți literare românești și străine a librăriei Federației noastre din București, str. Academiei Nr. 2, bine asortat cu toate noutățile și cărțile apărute la editură, poate aproviziona bibliotecile cooperativeelor cu orice carte care le este necesară.

Comenzile se pot adresa direct magazinului de librărie a Federației noastre în București, str. Academiei Nr. 2.

Pentru comenzi mai mari se acordă un rabat de 10 la sută.

Institutul Național al Cooperăției, a primit și primește mereu din Germania mărfurile de librărie și papefărtie comandate.

Aceste mărfuri au fost trecute Federației noastre.

Cooperativele de librărie sunt înștiințate să ne trimită comenzile lor sau să-și trimită delegați din vreme spre a lua cunoștință de felul mărfurilor cunoscând că prețul articolelor sunt în atara ori cărei concurențe.

LEGEA COOPERĂȚIEI ADNOTATĂ prevăzută cu toate jurisprudențele la zi întocmită de d-nii: Petre Strihan, Iovițu și C. Lehaci este sub tipar și va apare în curând.

Comenzile se pot trimite depe acum la adresa Institutului Național al Cooperăției pentru d. C. Lehaci avocat București, B-d. Tache Ionescu 7 sau la Federația noastră în Calea Călărași 67-69.

Comenzile vor fi însoțite de un acout și trimise pe adresa Institutului Național al Cooperăției, a Federației Naționale Cooperative și la adresa autorilor mai sus arătați cu indicațiunea pentru legea cooperativei adnotată de d-nii: V. Strihan, Iovițu și C. Lehaci.

A apărut în editura Federației noastre și se găsesc spre vânzare la toate Federalele și Cooperativele de librărie din țară lucrarea D-lui Profesor Mircea Pienescu tratat despre Technica Intreprinderilor Cooperative — cooperativele de concum și aprovizionare.

Comenzile se pot adresa Federației noastre în București Calea Călărași 67-69.

Cooperativele de orice fel și grad sunt rugate să-și procure această lucrare, care este cea mai bună călăuză pentru buna conducerea acestor cooperative.

Prețul este de lei 250 exemplarul și se poate înainta prin mandat postal cu lei 30 spese pentru porto.

Recomandăm călduros tuturor cooperativeelor admirabila revistă cooperatistă „Furnica” de sub direcția d-lui V. Gherzul, președintele Consiliului de administrație al Societății cooperative de asigurări „Vulturul”, membru în consiliul de administrație al Federației noastre și unul dintre pionerii mișcării cooperatiste.

Abonamentul 200 lei pe an. Administrația str. Vasile Boerescu 2, redacția str. Turda 164, București.

Unitățile cooperative din județele unde nu există federală județeană sau din județele unde Federalele nu ne-au trimis comanda de registre inventar-bilanț ne pot face comandă prin poștă, trimițând odată cu această comandă și comanda pentru registrele și imprimătele necesare, după lista ce o publicăm în cuprinsul acestui buletin.

Comenzile vor fi scrise clar și vor fi însoțite de un acout, suna se poate depune la Contul nostru C.E.C. 4759 sau trimise prin mandat postal.

Avem sub tipar și va apare în urând **CALCULATORUL DE DOBÂNZI**, întocmit de d-nii: D. Fălceanu, I. Drăgoescu și N. Perianu cu procentele și calculele uzuale legale. Acest calculator mult așteptat va fi o mare ușurință pentru cooperative, în calculele ce au de făcut.

Federalele și cooperativele sunt rugate să-și reție din vreme numărul de exemplare necesar înaintând comenzile fie la adresa d-lor: D. Fălceanu și I. Drăgoescu din Institutul Național al Cooperăției, fie la adresa d-lui N. Perianu inspector general, director al Federației Naționale Cooperative de Librărie, Editură și Arte Grafice București, Calea Călărași 67-69.

Calculatorul este bine tipărit și legat în scoarțe tari pentru a fi mult timp păstrat.

Comenzile vor fi însoțite de un acout care se poate depune la contul Cec Nr. 4759 a Federației noastre sau trimite prin mandat postal la adresa autorilor mai sus arătați.

Din tablourile pe cari le publicăm în corpul revistei se poate vedea încrederea de care se bucură Federația noastră în rândurile cooperativeelor din toată țara.

Adeziunea atât de numeroasă a unităților cooperative la Federație precum și sumele importante pe cari le-au subscris și vărsat, ne dovedesc până la evidență, cât de necesară a fost înființarea Federației.

Această încredere ne onorează și este un indemn mai mult pentru conducătorii Federației la muncă neobosită.

Orice remiteri de bani Federației, rugăm să se facă prin Contul nostru C.E.C. Nr. 4759.

Este practic și comisionul pe care-l percepe C.E.C-eul este foarte mic.

Aviz important pentru D-nii Invățători

Caiete de lucru manual

de: T. Iacobescu, Victor Vrânceanu și C. Dima pentru clasele I, II, III, IV, a Lei 24 necesare lucrărilor practice ale elevilor.

Caiete de caligrafie

de: T. Iacobescu, V. Vrânceanu și Marcel Olinescu, pentru clasele I, II, III, IV, a Lei 20

Caiete de desen

de: T. Iacobescu, V. Vrânceanu, și Marcel Olinescu, pentru clasele I, II, III, IV, V, VI, VII, a Lei 22

Se pot comanda la Federația Națională a Coop. (Calea Călărași 67) sau la Editura „Cugetarea” (Str. Popa Nan, 21)

Carnete de note

pentru sărbători a Lei 6,50
Se pot comanda la Federația Națională Coop. (Călărași 67)

Manuale pentru clasele V, VI și VII

de: T. Iacobescu și V. Vrânceanu

Se pot comanda la Editura „Cugetarea” (Str. Popa Nan, 21)

Almanahul Asoc. Generale a Invățătorilor

pe 1943, închinat memoriei învățătorilor care și-au jertfit viața pentru Patrie, se poate comanda la Asociație (Str. Str. Sf. Apostoli No. 14 București), trimițându-se prin mandat postal suma de Lei 300.

Rugăm cooperativele din țară, care ne trimit mereu comenzi de hârtie, să ia cunoștință că Federația noastră a făcut la timp comenzile necesare către oficiul de vânzarea hârtiei, însă cu toată stăruința noastră nici după 1 an și jumătate, aceste comenzi nu ne-au fost livrate.

În coloanele acestui buletin am arătat cum se fac comenzile de hârtie, întâzierile cu care se execută întâzieri care dacă și în trecut puteau fi luate în seamă într-o anumită măsură, astăzi în starea excepțională de război ele pot fi apreciate cu atât mai mult și deci privite prin prisma răbdării.

Când timpurile se vor liniști; cooperația să ia aminte de greutățile prin care a trecut și să-și creieze cu fonduri proprii fabricile de hârtie, mucava și celuloză.

Astăzi recomandăm pentru acest articol economie cât mai multă.

Federația a tipărit și pus în vânzare:
LIVRETE DE SOCIETARI, cartonate și broșate, necesare cooperativeelor de credit și
CARNETE DE CONSUMATORI necesare cooperativeelor de consum.
Prețul acestor carnete se poate vedea în listele noastre tipărite în revistă.

Calendare bloc de perete mare și mic, calendarul uriaș, calendarul săptămânal și de buzunar găsiți cu prețuri reduse la Librăria Federației în str. Academiei 2.

AVIZ.— Magazinul de librărie engros și detail al Federației noastre, instalat în str. Academiei, 2 bine aprovizionat cu articole de librărie și papetărie, oferă cooperativeelor, instituțiilor de orice fel și grad și publicului consumator mărfuri fine și bune.

Rugăm a ne vizita și a sprijini inițiativa noastră românească.

LISTA

noilor prețuri a imprimatelor și registrelor, conf. modelelor Institutului Național al Cooperăției, Divizia de Control și Propagandă, imprimate care urmează să fie introduse de toate cooperativele existente

Felul imprimatului	buc. Lei	Felul registrului	buc. Le
1. Declarații (cereri) intrare în societate	100	1. <i>Registru chitanțier</i> de 100 file bine legat, mucava peste tot, până la cotor, 4 recipise pe filă, perforate în lung și vârful chitanțelor în lat, etichetate și însoțite de instrucțiuni	225
2. Cereri de retragere din capital sau depuneri	50	2. <i>Registru bon de plată</i> , idem	225
3. Balanța de verificare cu situația casei Blocuri	150	3. <i>Registru Jurnal</i>	
4. Convocări pentru Consiliul de Administrație	38	a) de 100 file, hârtie specială de registre de mărimea 48/32, legat solid dril la margini și colțuri, îmbrăcate cu hârtie sagren, numerotate din pagină în pagină cu mașina, perforate, șnur, stropite, etc.	750
5. Foi state personale pt. plata impoz. pe salarii	200	b) Idem de 200 file, mărimea 48/32, legătura cu șant, solid confecționat	1400
6. Borderouri pt. întocmirea situațiilor lunare: capital social, depuneri fructif., debitori convertib.	200	c) Idem de 250 file, mărimea 48/32, îmbrăcat cu dril peste tot, legătură cu șant mare și solid, etc.	1800
7. Cereri de împrumut pe credit personal	120	4. <i>Registru Carte Mare</i> ,	
8. " " " " amanet	120	a) de 100 file, idem mărimea 42/27, dril la margine și colțuri, cu debin și credit, etc.	550
9. " " " " prelungirea împrumutului	45	b) de 150 file, idem	750
10. " " " " autentificarea actelor de împrumut	75	c) de 200 file, idem	950
11. " " " " investirea cu formula executorie	75	5. <i>Registru partizi pentru asociați</i>	
12. " " " " radierea înscrisurilor	75	a) de 100 file hârtie bună de 50 kgr. legătura, solid, dril la colțuri și cotor, etc.	225
13. Contracte de împrumut pe credit personal	225	b) Idem, de 200 file	450
14. " " " " " gaj	225	6. <i>Registru partizi pentru debitori</i> .	
15. " " " " " hipotecă	225	a) de 100 file ca și registru Asociați	225
16. Avize de scadență	70	b) de 200 file ca și registru Asociați	450
17. Polițe cu form. de autentif. pt. neștiut. de carte	100	7. <i>Registru depunători</i> ,	
18. Tabloul cu specimenul de semnături al membrilor Cons. de Ad-ție și a celor ce au semnăt. socială	80	a) de 100 file ca și registru Asociați	225
19. Chitanțe pentru bănci și cooperative	65	b) de 200 file ca și registru Asociați	450
20. Cereri de împrumut — Fișe — în caiete cu trei foi mod. I. N. C. exact suprapus, putându-se scrie cu indigo	300	8. <i>Registru pentru ședințe</i> ,	
21. Borderouri de scont tip I. N. C. pentru B. N. R.	300	a) Consiliul de Ad-ție de 100 file form. 24×38	150
22. Tablouri de calculat reescontul B. N. R.	100	b) Adunarea Generală, idem	150
23. Polițe după modelul I. N. C. și B. N. R.	100	c) Comisiunea Censorilor, idem	150
24. Tabloul Consiliului de Ad-ție de averea ce posedă	100	d) Comitetul de Direcție, idem	150
25. Somațiuni în carnete de 100 file	100	9. <i>Registru pentru Intrarea și Eșirea coresp.</i> 100 file	
26. Procese verbale de sechestru, idem	100	10. <i>Condica de Expediție</i> , de 100 file, scoarțe tari	150
27. Publicațiuni de vânzare, idem	100	11. <i>Registru de Intrarea și Eșirea mărfurilor</i> , de 100 file, pentru gestiunea vânzătorilor	150
28. Procese verbale de vânzare, idem	100	12. <i>Registru de adevărțițe pentru predarea mărfurilor la vânzător</i> , de 100 file și cu situație permanentă a totalului gestiunii vânzătorilor	150
29. Procese verbale de proprire	100	13. <i>Registru de magazin</i> , de 100 file, pentru humbac, sare, cereale	150
30. Cereri de acționare în judecată a debitorului ptr. înstrăinarea obiectelor sechestrate	100	14. <i>Registru scadentat</i> , de 100 file, ptr. băncile popul.	150
31. Procese verbale pt. înstrăinarea obiect. sechestr.	100	15. <i>Registru de intabulare</i> , de 100 file	200
32. Foi pentru facerea inventarului de mărfuri	225	16. <i>Registru de vânzare zilnică</i> , de 100 file, pt. coop. de cons. și cu care vânz. seara face vârsarea la casier	150
33. Borderouri pentru retragerea efectelor dela scont	90	17. <i>Registru Stat personal</i> , pt. plata impoz., de 100 file	150
34. Contracte de angaj. pt. vânzători, diriginți, etc.	225		
35. Carnetul de consumator	9		
36. Livret de societar			
	broșat		12
	cartonaț		21

C A T A L O G U L

cu prețul curent al cărților monopolizate, al materialelor școlare pentru școli, elevi, registrelor și imprimatelor necesare școlilor, cooperativelor școlare și grădinilor de copii.

Rugăm pe Domnii învățători să cerceteze lista prețurilor și să înainteze la adresa noastră: *Federația Națională Cooperativă de Librărie, Editură și Arte Grafice, București, Calea Călărăși 67—69.* comanda pentru rechizitele școlare. cărțile monopol pentru cursul primar și pentru cursul supraprimar.

Comanda va fi scrisă clar și citet, cu indicarea oficiului poștal sau gara cea mai apropiată.

Aconturile asupra comenzilor se pot trimite prin mandat poștal sau depune la contul nostru C.E.C. 4759.

Catalogul cărților primare (monopolizate)

Abecedar sat partea I	Lei 40
„ „ „ II	„ 40
„ oraș „ I	„ 40
„ „ „ II	„ 40
Carte de citire clasa II	„ 40
„ „ „ „ III	„ 60
„ „ „ „ IV	„ 65
Aritmetică clasa I	„ 40
„ „ „ II	„ 30
„ „ „ III	„ 30
„ „ „ IV	„ 30
Gramatică clasa III	„ 30
„ „ „ IV	„ 30
Geografie „ III	„ 40
„ „ „ IV	„ 60
„ curs normal cl. I	„ 40
„ „ „ „ II	„ 50
„ „ „ „ III	„ 30
„ „ „ „ V	„ 50
Științe Naturale cl. VI	„ 40
„ „ „ VII	„ 30

Caietele de curs primar și supraprimar de

Teodor Iacobescu, Președintele Asociației Învățătorilor din România,

<i>Victor Vranceanu, Institutör și Marcel Olinescu, profesor</i>	
Caiet de caligrafie cl. I	Lei 20
„ „ „ „ II	„ 20
„ „ „ „ III	„ 20
„ „ „ „ IV	„ 20
Caiet de desen cl. I	„ 18
„ „ „ „ II	„ 18
„ „ „ „ III	„ 18
„ „ „ „ IV	„ 18
„ „ „ „ V	„ 22
„ „ „ „ VI	„ 22
„ „ „ „ VII	„ 22
Caiete de lucru manual de: <i>Teodor Iacobescu, Victor Vranceanu și C. Dima.</i>	
Caiet de lucru manual cl. I	Lei 24
„ „ „ „ „ II	„ 24
„ „ „ „ „ III	„ 24
„ „ „ „ „ IV	„ 24

Imprimare și registre necesare școlilor

Toate imprimatele și registrele sunt tipărite pe hârtie velină groasă și care nu suge.

Catalog de clasă	Buc. Lei 46,
Reg. de prezența învăț. în cl. de 180 file	„ „ 300
Registru de intrarea și eșirea corespondenței	„ „ 148
Condica de expediție a 100 file	„ „ 57
Matricole a 100 file	„ „ 143
„ „ 150 „	„ „ 200
„ „ 200 „	„ „ 300
Registre pentru cooperativele școlare seria completă Lei 300.	
Registru Jurnal—C. Mare	Lei 62
„ Bon de plată	„ 62
„ Chitanțier	„ 62

„ Partizi	„ 62
„ Mărfuri	„ 52
Carnetul elevului, întocmit de D-1 Th. Iacobescu și prevăzut cu toate datele necesare, Buc. Lei 6.	
Certificate de absolvire a 4 cl.	„ carnetul Lei 103
„ „ „ „ 7 „	„ „ 180
Liste de amenzi	„ Suta buc. Lei 171
„ „ înscriere	„ „ 683

Registre pentru comitetele școlare

Jurnal partizi	Lei 62
Chitanțier	„ 62
Bon de plată	„ 62
Inventar	„ 62
Registru de intrarea și eșirea corespond.	„ 150

Registre pentru grădinele de copii

Catalog de clasă	Lei 66
Registru de prezență	„ 280
„ „ înscriere	„ 196

Rechizite școlare

Anilină pentru cerneală (prafuri în pachete) în culorile negru, antracen și violet.

Galus (Elefant) în cutii a 100 pach.	cutia Lei 174
Baiadera „ „ „	„ „ 174
Anilină în tuburi, Baiadera	Tubul „ 42

Aquarele, în cutii de metal a 12 pachete.

72 B/12	Lei 85
Anker 791/18	„ 80
„ 55/24	„ 90
Aquarelele pastile asortate	Buc. Lei 2,50
Pelican	„ „ 5,—
Pelican	„ „ 5,—

Apărătoare pentru creion (metal nichelat)

Simple	Buc. Lei 2,20
Cu inel	„ „ 3,50
Cu verigă	„ „ 4,—
Ascuțitori pentru creion din bachelită duzina	Lei 160

Ascuțitori diferite figuri

Agrafe Beroline Nr. 1	Nr. 2
„ Cutia Lei 15	17

Blocuri pentru desen — hârtie superioară

Nr.	1	2	3	4	5	6
Buc. Lei	33	39	52	54	82	87

Caiete hârtie velină — care nu suge — liniate dictando român, socoteală, dictando german, caligrafie română și caligrafie lung.

File

8	10	16	20	30	40	50	100	150	200
3 20	4	6 40	8	12	16	20	40	60	80

Idem cartonate cu Lei 12 în plus la caiet.

Caiete maculatoare pentru notițe

Hârtie scris	File	30	50	100	150
	Lei	8,10	13,50	27	40,50

Hârtie velină Lei 11,50 18 50 37 55,50

Caiete pentru desen — hârtie specială

File	6	8	10	16	20	24	30
Buc. lei							
cal. II	4 20	5 33	6 70	10 72	13 40	16 08	20 10
cal. III	3 72	4 96	6 20	9 92	12 40	14 88	18 60
cal. IV	3 42	4 56	5 70	9 12	11 40	13 68	17 10

Caiete pentru schițe

Nr.	1	2	3	4	5
Buc. lei	16	22	29	36	51

Vocabulare

File	30	40	50
Buc. lei	7	8	9

Calimări de sticlă înfundate . . . . . Buc. Lei 3—14

„ pentru bănci . . . . . „ „ 10

Calimari de buzunar

Ebonit în muchi	Buc. Lei 28
„ rotunde	„ „ 42

<i>Cerneală de scris în sticle, Pelican</i>						
Sticla	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{32}$
Lei	190	120	80	50	40	20
toate culorile — negru, roș, violet, etc.						
Cerneală ptr. toc rezervor	toate cul. în sticle de 13/2 Lei					30
" japoneză ieftină	sticla					100
<i>Cerneală Gallus</i>						
Lei	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{32}$
Sticla	150	75	70	55	26	21
<i>Cerneală Müller</i>						
Sticla	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{32}$		
Lei	175	96	71	25		
Cheite pentru penale din metal						Buc. Lei 1,50
Compass ghiară, special pt. școlari						" " 7,50
" în cutii Nr. 100						" " 130
" 301						" " 150
" 4 A						" " 260
" 7 A						" " 380
" în tub						" " 70
Condeie de piatră în lemn						Grossul Lei 380
<i>Condeie de piatră pentru tăblițe</i>						
de 18 cm. cutia a 100 buc.						Lei 150
" 16 " " " " "						" 120
" 14 " " " " "						" 100
<i>Creioane pentru birou și școlari de tot felul</i>						
Nr. 02 Federația Națională Cooperativă de Librărie, cu textul imprimat						Gross. Lei 406
Sport, Record, Național						" " 418
Faber sau Hardmuth Nr. 1, 2, 3, 4						" " 932
Alte creioane negre, chimice, bicolore, etc.						
<i>Dubli și tripli decimetri</i>						
de 20 cm.						30 cm.
Buc. dela lei 15—40						dela lei 35—50
Dosare simple						Buc. Lei 2,50
<i>Echere de lemn dela 20—38 lei buc.</i>						
Etichete gumate de diferite mărimi						Mapa Lei 16
<i>Ghiozdane</i>						
De piele						Buc. Lei 1700
" mușama						" " 970
" fibră						" " 230
<i>Gume de șters — eține — Wek</i>						
cutia a 100 buc.						Lei 170
alte mărimi și calități superioare.						
Gumă arabică sticlute Nr. 10						Lei 14
<i>Linii late din lemn gradate</i>						
de 20	30	40	50	60	80	cm.
dela 4—20 Lei bucata						
Harta României cu Transnistria						Buc. Lei 300
Harta Planisferul						" " 60
Harta Planisferul						" " 60
<i>Linii pătrate din lemn de 30 și 40 cm. gradate</i>						
de 4	6	8				m/m
dela 3—6 lei bucata						
Lanterne drepte						Buc. Lei 90
<i>Numărătoare Nr. 20 lei 100 bucata.</i>						
Pastele: cutia de 6 culori						Lei 15
" " 12 " "						" 30
<i>Penițe: asortate</i>						
aluminium 0334 a 100 la cutie						cutia Lei 36
Klaps						" " 65
ronde						" " 150
Penale Nr. 1	2	3				
Dela 20—60 lei bucata						
<i>Pioneze</i>						
Nr. 1	2	3	4			
Diană 7	8	9	10	cutia a 36 buc.		
Cutia lei	24	26	28	" " 100 "		
Galbene cutia lei 26						
<i>Plicuri oficiale galbene</i>						
comerciale						mia buc. lei 700
alte calități și formate în depozit.						" " " 700
<i>Serviete de piele dela 1200—7000 lei</i>						
Sugativă streină cal. superioară						coala lei 9—15
" indigenă bună						" " 10—12
<i>Tăblițe de piatră</i>						
Nr. 1	2	3	4	5		
Lei						

<i>Tocuri pentru scris</i>	
școlare sport	Grossul Lei 240
Alte sortimente și calități superioare.	
<i>Tocuri rezervoare școlare cu penița de aur, calități superioare dela Lei 300—3000 buc.</i>	
Tocuri școlare cu penița Durid cu lei 160 buc.	
Alte tocuri rezervoare cu penița de aur 14 k., din următoarele mărci: Pelican, Ibis, Matador, Böhler, Melbi, Luxor, Kohy-Noor, Hardmuth, etc.	
Bucata dela Lei 600—4000	
Tampoane din lemn Nr. 90	Buc. Lei 120
" " metal	" " 90
" rezervă sugativă	" " 60
Tabloul M. S. Regelui — oficial	" " 25
M. S. Regina Mamă Elena	" " 25
Conducătorului Statului	" " 25
Tablouri naționale diferite	" " 90
" istorice diferite	" " 90
<i>Tablouri intuitive.</i>	
Animale din lac și mușama la prețuri eține.	
Federația vă poate procura orice alt articol netrecut în lista de față.	
La comandă ne veți indica Nr. și felul articolului.	
Comenzile se execută contra ramburs.	
La comandă ne veți indica gara cea mai apropiată și oficiul poștal.	
Adresa va fi scrisă citeț, asemeni și numele persoanei care a semnat comanda.	
Comenzile însoțite de acout sunt executate cu precădere.	

JUCĂRII

Animale din mușama care pot servi și ca material de decor și intuitiv în școli.

1. Cai diverse culori	buc. 450
2. " din lac	" 470
3. Căini mici	" 73
4. " mari	" 185
5. " sluji	" 335
6. " din lac	" 355
7. Cocoși	" 170
8. Cămile	" 450
9. Elefanți	" 520
10. Epuri în fugă	" 455
11. " sluji	" 315
12. " fricoși	" 355
13. Fotbaliști	" 195
14. Girafe mici	" 142
15. " mari	" 328
16. Gospodine	" 195
17. Lebede	" 170
18. Măgăruși	" 260
19. Marinari	" 208
20. Olandezi	" 195
21. Porci mici	" 97
22. " mari	" 404
23. Pisici	" 217
24. Poșete	" 297
25. Pui	" 52
26. " cu bonete	" 112
27. Papagali	" 404
28. Pinguini mici	" 195
29. " mari	" 255
30. Rațe	" 52
31. Ric-Rac	" 91
32. Dacali diverse culori	" 375
33. " din lac	" 385

Aceste jucării nu se strică, fiind confecționate din mușama și lac de cea mai fină calitate.

Sunt superioare oricăror jucării, din cauză că nu se pot defecta și pot servi și ca articol de decor și uz casnic.

INDRUMĂTORUL

COMERTULUI COOPERATIV DE LIBRĂRIE-EDITURĂ ȘI ARTE GRAFICE

București — Calea Călărași No. 67-69 — Telefon 5.82.73

Onor.

B-ca POPULARĂ
COOPERATIVA

COM.

JUD.

JUCĂRII DE METAL FABRICAȚIUNE GERMANĂ

	buc. Lei		Dz	Lei
1. Creisel-Tips Nr. 220	320	15. Avioane Nr. 351/266	Dz	5.027
2. " " " 223	200	16. " " 351/353	"	5.746
3. Auto-motor car Nr. 99/80	360	17. " " 351/53	"	4.309
4. " " Nr. 5/581	200	18. " sanitare 351/22	"	3.949
5. " " sport mici 203/73	36	19. Tren polițist 23/2/58	"	4.907
6. Avioane turn	180	20. Tank Gama 65	"	5.595
7. Cai dresați	220	21. Trenuri 26/38	"	4.309
8. Casete pentru bani 530/41.	60	22. " antitank 45/529	"	1.915
9. Cai cu căruțe 15/52	100	23. Căruțe cu clopoțel 313/23	"	3.918
10. Cărucioare pentru copii	100	24. Săbii 45/2/6	"	3.015
11. Căruțe crucea roșie 5/17	90	25. " 77/15	"	2.873
12. Express-Boy	220	26. Fântână 61/314	"	2.010
13. Fluere pentru copii	10	27. " 61/367	"	3.285
14. Motocicliști mari 5/563/1	300	28. Cameră de bae 1/92	"	3.590
15. Pianine rotunde 139/6	60	29. Paturi 171/1	"	2.597
16. Pisici cu foc 15/167	120	30. Lavoare 1/101/2	"	1.915
17. Șoricei	120	31. V. C. 60/107	"	1.436
18. Scăpărători 5/78	90	32. Băi 14/58/3	"	2.513
19. Submarine	180	33. Cântare 78/6/2	"	1.519
20. Trompete 171/1	22	34. Suflătoare cu bile 57/2	"	143
21. Trenuri Nr. 31/5504	600	35. Cutii cu muzică 127/91	"	1.280
22. " lungi 26/32	300	36. " " " 489/30	"	947
23. Tancuri 5/3	180	37. " " " 72/18	"	1.174
24. " 28/4	220	38. Aristoane 38/5	"	2.249
25. Tractoare 71/2	820	39. Sfârleze 135/1/26	"	1.122
26. Tunuri cu tălpi 5/10	360	40. " 135/1/25	"	2.972
27. " " cai 15/16	90	41. Submarine 481/4/7	"	5.864
28. " 5/9	90	42. " 525/26	"	5.745
29. Vapoare galbene 21/30	110	43. Trompetă vopsită 157/52	"	778
30. " albe 5/64	130	44. " bronz 157/54	"	1.173
1. Auto Fulger 5/214	Dz. 1.113	45. " nichel subtiri 149/28	"	1.866
2. " " 43/123	" 1.149	46. " metal 127/217	"	2.370
3. " gris. 422/23	" 1.140	47. " nichel mari 154/1	"	2.297
4. " curse 351/355	" 1.110	48. Baionete 43/56	"	935
5. " blindat 442/51	" 2.143	49. Puști 43	"	3.520
6. " negru cu cauciuc	" 1.704	50. " 42/48	"	3.520
7. " camion cu remorcă	" 4.955	51. Auto cu reflector 61/363	"	10.872
8. " cu tun 61/399	" 7.541	52. Macarale 503/16	"	7.596
9. " cu semnalizări 113/2/16	" 3.109	53. Sobe bucătărie 5112	"	1.315
10. Broască Suzi 827	" 1.565	54. " 5113	"	1.867
11. Maimuță pe bicicletă 116/4/19	" 1.939	55. " 5164	"	3.959
12. Mitralieră	" 1.026	56. " 5144	"	2.645
13. Bucătărie militară 65/323	" 2.394	57. " 5166	"	7.540
14. Avioane Nr. 23/108	" 4.309	58. " 5167	"	11.012
		59. " 5147	"	7.613
		60. " 5168	"	14.243